

zicht was aangekomen met 900.000 lb rijst en andere benodigdheden. De 's- Gravenzande en de Hoop worden nog verwacht. Via Bengalen zullen de Kattendijke voor de kamer Zee-land en de Scholtenburg voor de kamer Amsterdam terugkeren. [fol. 2929] In maart 1765 vertrok het eerstgenoemde schip met de gewone en geheime briefjes van 18 maart, 2 ton aan baarzilver en een ton aan gouden ropia's, terwijl het tweede schip 5 ton aan baarzilver zal meekrijgen.

COROMANDEL

Met de Kattendijke en Scholtenburg is, of zal, voor Coromandel een $3\frac{1}{2}$ ton aan goud meegegeven worden. Daarheen vertrokken tevens de Rotterdam en Vrouwe Petronella Maria met brieven van 18 maart en 24 april 1765 en $8\frac{1}{2}$ ton goud, waarmee het totaal aan goud op 12 ton komt. Men vindt dit genoeg op de bestelling van $16\frac{3}{4}$ ton, omdat er te Coromandel per eind november 1764 nog 15 ton aan specie en muntmateriaal was en er de laatste jaren gemiddeld maar voor f 1.178.330,- per jaar aan textiel werd geleverd. Het totaal verstuurde had een waarde van f 282.823, waaronder 500.000 lb Japans staafkoper. De Rotterdam moet van Nagapattinam naar Noord-Coromandel doorvaren en het is zeer wenselijk dat ze eind juli weer in Batavia terug is. De Vrouwe Petronella Maria moet de textiel [fol. 2930] van Zuid-Coromandel afhalen en in augustus terug zijn. Naar Bengalen ging de opdracht om eind december 1765, of begin januari 1766 een schip naar Bimlipatam te zenden om vandaar, en vervolgens, van de andere kantoren alle dan weer verpakte textiel op te halen en naar Batavia te brengen. Zo hoopt men voor de eerste bezending een mooie hoeveelheid textiel voorradig te hebben die behoorlijk onderzocht kan worden. Er wordt streng gelet op de kwaliteit van de textiel en als er reden is zorgeloosheid te vermoeden dan corrigeert men de verdachten. Er worden geen aanbevelingen, beloften en bedreigingen gespaard over complete uitvoering van de bestellingen en tegen ingevoerde prijsverhogingen. Dit blijkt uit de beantwoording van de brieven uit Coromandel over het afgelopen jaar, [fol. 2931] maar die brieven tonen helaas ook dat er in 1763/64 $360\frac{3}{4}$ pakken textiel minder waren verworven dan in 1762/63 en dat de verkoop ook was verminderd, terwijl de verpachting over 1764/65 ook minder dan de voorafgaande keer heeft opgebracht. Lettende op het gezwel van onverkoopbare voorraden door onbezonnen bestellingen, of dat die door zorgeloosheid, of anderszins in kwaliteit verminderd zijn, is ter schadeloosstelling besloten de voorraden tenslotte te verkopen en de winstderving van 75 % op de Europese en 50 % op de Aziatische goederen en tevens die vergeleken met de gewone winsten op de specerijen uit de aanvoer in 1761 en 1762, voor rekening van wie het betreft te laten. Dit is speciaal vermeld in de brief van 18 maart 1765, waarin ook is aangedrongen op vernieuwde inning van de schulden. [fol. 2932] Ondanks de aansporingen is er, behalve f 37976 op de schuld van de kooplieden te Bimlipatam en van f 38.462 op de oude schulden te Sadras, niet veel afgelost. Dit kon niet met zekerheid worden vastgesteld, daar het bestuur naliet een recent overzicht van vorderingen te zenden. Daarom is bevolen dat die te Nagapattinam onverwijld door Christiaan van Teylingen en de gemachtigden van opperkoopman David Coenraad Vick betaald moeten worden en de vorderingen op de onderhorige kantoren door de respectieve opperhoofden en secundes. Inmiddels is Van Teylingen op zijn verzoek, en om de redenen in het geheime besluit van 5 februari 1765, als gouverneur ontslagen. Als zijn opvolger is de raad extra-ordinaris Pieter Haksteen verkozen, over wie men wegens zijn inzicht, beleid, helder verstand en onkreukbaarheid zeker is dat hij de belangen van de Compagnie met de zuiverste oogmerken standvastig zal behartigen. [fol. 2933] Waar herstel nodig en meer voortvarendheid vereist is, waar gepaste middelen uitgedacht moeten worden, zal hij zeker precies en onpartijdig te werk gaan.)

Invoege men dan ook zijn Edele met alle gerustheyd in den ruimsten zin gequalificeerd heeft tot onderzoek naar den oorspronk van den verslimmerenden toestand dezes gouvernements en ter mogelijke herstelling van 'tgeene vervallen is, of mogte weezen, en om voorts, naar gewoonte onder de reeds gegeve of nog te gevene ordres, als een wakker